

EU:n neuvottelujen edistäminen Euroopan komission julkisen maakohtaisen raportoinnin esityksestä

Hyvä ministeri Mika Lintilä,

(CC: Timo Harakka, Anna-Maja Henriksson)

Me allekirjoittaneet kansalaisjärjestöt olemme huolissamme, etteivät Euroopan unionin neuvottelut julkisesta maakohtaisesta veroraportoinnista (country-by-country-reporting, CBCR) ole edenneet lopulliseen valmisteluun. Siitä on jo yli kolme vuotta, kun Euroopan komissio laati asiasta esityksen.

Kuten Euroopan unionin parlamenttivaalit¹, Eurobarometri² ja reaktiot Paratiisin papereiden³ kaltaisiin tietovuotoihin osoittavat, yrityssalaisuudet ja monikansallisten yritysten aggressiivinen verovälttely ovat yleinen huolenaihe Suomessa ja kaikkialla EU:ssa.

Verotietojen julkisuuden lisääminen on keskeinen keino verovälttelyyn puuttumisessa. EU-tasolla verotietojen julkisuutta lisättäisiin tehokkaimmin nimenomaan säätämällä julkinen maakohtainen veroraportointi pakolliseksi EU-alueella toimiville kansainvälisille yrityksille. Näin tekemällä EU osoittaisi ottavansa vakavasti kansalaisten huolen ja pyrkivänsä aidosti toteuttamaan kaivattua muutosta.

Suomi on puheenjohtajana pitänyt hienosti monikansalliset verokäytännöt Euroopan unionin neuvoston poliittisella asialistalla. Yhtiöoikeustyöryhmän kokous 25. lokakuuta ja kilpailukykyneuvoston kokous 28. marraskuuta tarjoavat tärkeitä tilaisuuksia puheenjohtajakauden lopulla päästä sopimukseen julkisessa maakohtaisessa raportoinnissa. Toivomme teidän varmistavan, että asia on kokousten asialistalla sekä edistävän vuoropuhelua kunnianhimoisen sopimuksen aikaansaamiseksi ja yleisnäkemyksen omaksumiseksi.

EU-komission keväällä 2016 julkaisema CBCR-esitys⁴ on askel oikeaan suuntaan, mutta siihen sisältyy useita heikkouksia, jotka tulee korjata ennen esityksen hyväksymistä. Keskeiset puutteet liittyvät kokorajoihin, raportoitavien tietojen laajuuteen ja tietojen raportointitapaan sekä siihen, ettei esityksessä vaadita maakohtaista raportointia kaikkien maiden osalta.

Jotta elämä olisi reilumpaa. Ihan kaikkialla.

Elimäenkatu 25-27 (5. krs) | 00510 Helsinki | +358 9 584233 | info@fingo.fi

fingo.fi

Yritysten kokorajaa laskettava

- Komissio edellyttäisi raportointia vain yrityksiltä, joiden liikevaihto on globaalilla tasolla vähintään 750 miljoonaa euroa. Tämä OECD:n määrittämä suuryritysten kokoraja rajaa ulos valtaosan EU-alueella toimivista kansainvälisistä konserneista. Tämä on ongelmallista, koska myös pienemmät rajat ylittävää liiketoimintaa harjoittavat konsernit tekevät aggressiivista verosuunnittelua.
- Kokokriteerit tulisi sitoa tilinpäätösdirektiivissä määriteltyihin suuren konsernin tunnusmerkkeihin eli kun yrityksellä täyttyy tilinpäätöspäivänä vähintään kaksi seuraavista edellytyksistä: taseen loppusumma 20 miljoonaa euroa, liikevaihto 40 miljoonaa euroa ja työntekijöitä tilikauden aikana keskimäärin 250. Tällöin säädösten piiriin tulisi komission arvion mukaan ainakin 20 000 EU-alueella toimivaa yritystä.

Raportoitavien tietojen listaa laajennettava

- Komission esityksessä yritykset veloitettaisiin raportoimaan maakohtaisesti mm. liikevaihto, henkilöstömäärä, tulos ennen veroja ja maksetut verot. Ne ovat keskeisiä tietoja sen arvioimiseksi, maksaako yritys veronsa tosiasiallisiin toimintamaihinsa vai siirtääkö se tuottoja esimerkiksi matalamman verotuksen maihin. Joukosta kuitenkin puuttuu toiminnan laajuuden ja luonteen arvioinnin kannalta olennaisia tietoja, kuten henkilöstökulut, liikevoitto, aineettomiin oikeuksiin liittyvät korvaukset ja lainojen korot. Tiedot tulisi vaatia eriteltyinä konsernin sisäisiin ja kolmansien osapuolien kanssa toteutettuihin transaktioihin, sillä vain siten nähdään oikea kuva konsernin sisäisistä järjestelyistä.

Verotiedot keskitettävä julkiseen tietokantaan

- Veroraportoinnin muodolla ja tietojen julkaisupaikalla on keskeinen merkitys tietojen vertailtavuudelle ja saatavuudelle. Komissio esitti, että kunkin yrityksen tulisi julkaista maakohtaiset verotietonsa omilla verkkosivuillaan. Tällöin tietojen vertailu olisi kuitenkin hankalaa ja niiden hankinta vaikeaa. Veroraportit tulisi kerätä keskitettyyn avoimeen rekisteriin. Tietojen vertailtavuutta parantaisi yhtenäinen raporttipohja.

Tiedot vaadittava kaikkien toimintamaiden ja verotusalueiden osalta erikseen eriteltyinä

- Komission esityksen suurin heikkous on se, ettei se edellytetä verotietojen raportoimista erikseen kaikkien maiden ja verotusalueiden osalta. Tiedot tulisi raportoida maakohtaisesti ainoastaan EU-maiden ja tiettyjen veroparatiiseiksi luokiteltujen alueiden osalta.
- Tällainen rajaus olisi erityisen haitallista kehittyville maille, jotka kärsivät verovälittelystä eniten. Niiden kansalaiset ja hallitukset jäisivät kokonaan ilman maakohtaisia verotietoja, vaikka juuri niille tiedoista olisi kaikista eniten arvoa.
- Raportointitaso ei ole ongelmaton EU-maidenkaan osalta. Esimerkiksi Iso-Britanniassa ja Alankomailla on useita erillisiä verotusalueita, joista osa täyttää veroparatiisin tunnusmerkit, vaikka EU ei ole luokitellut niitä veroparatiiseiksi. Tietojen raportointi tulisi tällöin vaatia verotusalueittain.

Raportoinnilta vapauttavaa porsaanreikää ei tule hyväksyä

- Euroopan parlamentti esitteli vuonna 2017 oman ehdotuksensa maakohtaisesta veroraportoinnista. Se korjasi osan komission esityksen ongelmista (mm. verotietojen raportointi verotusaluekohtaisesti kaikkien toimintamaiden osalta), mutta mukaan oli sisällytetty uusi porsaanreikä, jonka

Jotta elämä olisi reilumpaa. Ihan kaikkialla.

Elimäenkatu 25-27 (5. krs) | 00510 Helsinki | +358 9 584233 | info@fingo.fi

fingo.fi

varjolla yritykset voisivat välttyä maakohtaiselta raportoiselta: jäsenmaat pystyisivät antamaan yritykselle luvan jättää tietoja raportoimatta, jos se katsoisi raportoisin johtavan liikesalaisuuk-sien paljastumiseen. Tämä porsaanreikä johtaisi tilanteeseen, jossa iso osa yrityksistä pyrkisi siihen vedoten vapautumaan raportointivelvoitteilta.

Suomella ja muilla EU-mailla on vastuu parantaa ja vahvistaa komission esitystä varmistaakseen, että direktiivillä on mahdollisuus aidosti paljastaa ja ehkäistä suuryritysten laaja-alaista verovälttelyä.

Julkinen maakohtainen raportointi vaatii suuria monikansallisia yrityksiä tuottamaan vuosittaisen julkisen raportin. Tällaisella raportoinnilla voidaan tehokkaasti tarjota poliittisille päättäjille, kansalaisille, työntekijöille, toimittajille, osakkeenomistajille, investoijille ja veroviranomaisille arvokasta tietoa, niin Euroopan unionissa kuin kehittyvissä maissa

Olemme tyytyväisiä siihen, miten Suomi on Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajana sitoutunut avoimuuteen ja toivomme Suomen osoittavan johtajuutta edistämällä todellisen julkisen maakohtaisen raportoinnin toteutumista ja yleisnäkemyksen omaksumista viipymättä.

Helsingissä, 23.10.2019

Ystävällisesti,

Rilli Lappalainen, vaikuttamistyön johtaja, Suomalaiset kehitysjärjestöt Fingo ry
Saara Hietanen, veroasiantuntija, Finnwatch ry
Omar El-Begawy, hallituksen puheenjohtaja, Attac ry
Kirsi Salonen, toiminnanjohtaja, Eettisen kaupan puolesta ry
Pia Björkbacka, kansainvälisten asioiden asiantuntija, SAK ry
Rolf Steffansson, toiminnanjohtaja, Suomen Lähetysseura ry
Salla Nazarenko, hallituksen puheenjohtaja, Transparency International Suomi ry

Lisätietoja:

Saara Hietanen, saara.hietanen@finnwatch.org, 044 240 8500

Outi Hakkarainen, outi.hakkarainen@fingo.fi, 050 317 6728

¹ Euroopan parlamentin vaalien alla tuhannet kansalaiset vierailivat taxpledge.eu-sivustolla ja kehittivät vaaliedokkaita tukemaan julkista maakohtaista veroraportointia (CBCR) jos tulevat valituksi. <https://taxpledge.eu/>.

Jotta elämä olisi reilumpaa. Ihan kaikkialla.

Elimäenkatu 25-27 (5. krs) | 00510 Helsinki | +358 9 584233 | info@fingo.fi

fingo.fi

² Eurobarometri osoittaa, että kolme neljäsosaa kansalaisista haluaa EU:n puuttuvan nykyistä enemmän veropetosten torjuntaan vuosina 2016 ja 2018. Euroopan parlamentin tutkimuspalvelun havainnot perustuvat Eurobarometriin 85 (1-2016) ja 89 (2-2018).

³ Ks. esim. Outi Hakkarainen (2018). Paratiisin paperit 1 v. Mitä kuuluu verovälttelyn kitkemiselle? (7.11.2018). <https://www.fingo.fi/ajankohtaista/artikkelit/paratiisin-paperit-1-v-mita-kuuluu-verovalttelyn-kitkemiselle>.

⁴ Europe Commission, Commission Staff Working Document, Impact Assessment assessing the potential for further transparency on income tax information s.22: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016SC0117&from=EN>.

Jotta elämä olisi reilumpaa. Ihan kaikkialla.

Elimäenkatu 25-27 (5. krs) | 00510 Helsinki | +358 9 584233 | info@fingo.fi

fingo.fi